

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

Με την άποψινή έκδήλωσι, ἐγκαινιάζομε ἕνα φιλόδοξο πρόγραμμα πολιτιστικῆς παρεμβάσεως στὸ θολὸ τοπίο πού ζοῦμε, ἐδῶ στὴν πόλι μας καὶ σὲ ὅλη τὴν χώρα.

Ἡ βαθύτατη καὶ ἐπιδεινούμενη κρίσις τοῦ Νεοελληνισμοῦ ἔχει πλέον εἰσέλθῃ σὲ ὀξύτατη φάσι. Τὸ βάρος τῆς καθολικῆς ἀποτυχίας ταπεινώνει τὸ φρόνημα, καὶ καμμιά τελετὴ τονώσεως δὲν μπορεῖ νὰ ἐξωραΐσῃ τὴν ὑποβόσκουσα ἀπόγνωσι. Ὁ ἀχαλίνωτος καιροσκοπισμὸς λογίζεται ὡς ρεαλισμὸς, ἐνῶ τὴν πανεργῆ φρόνησι ὑποκαθιστᾷ τυφλὸς κυνισμὸς καὶ ἡ ἀληθῆς γνῶσις ἀπέπτα. Ὁ Νεοελληνισμὸς δὲν ἰσχύει νὰ ἐκφέρῃ τὸν λόγον τῆς ταυτότητός του, οὔτε νὰ δράσῃ τὸν λόγον τῆς ἱστορίας του. Ἐπικαλεῖται ἀφηρημένα δίκαια καὶ παλαιῆς περγαμηνῆς, τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων ὁ ἴδιος ἀγνοεῖ καὶ ἀθετεῖ. Τὴν ἀναποτελεσματικότητα, σύγχυσι καὶ τὸ προσωπικὸ ἀνεύθυνον τῶν ἀρχόντων χρεώνεται συσσωρευτικὰ ἡ κοινωρία, τραγικὰ ἀνυπεύθυνα. Ἡ ἀνεπάρκεια τῶν θεσμοφυλάκων ἔχει καταστήσει τοὺς θεσμοὺς ἀφερέγγυους: δυσλειτουργοῦν συστηματικὰ πλέον, νοσοῦντες βαρύτατα - δὲν ἀπελευθερώνουν δημιουργικὸ δυναμικόν, δροῦν ἀντιθέτως κατασταλτικά, φθειρόμενοι καὶ ἀπογεννῶντες διαφθορὰ ἀλληλεξαρτήσεων. Ἡ Κοινωρία περιφρονεῖ τὴν θεσμικὴν τῆς ἔκφρασι καὶ τὴν παρακάμπτει.

Κριτικὴ καὶ ἀνταγωνισμὸς καὶ ἀριστεία ἔχουν στιγματισθῆ ὑπὸ τὴν πρόφασιν μὲν ὀλιστικῶν ἰδεοληψιῶν, τὴν οὐσία δὲ διαχύσεως (καὶ συνεπῶς ἀποσεΐσεως) τῆς εὐθύνης, τὸ ἀποτέλεσμα δὲ ἀναξιοκρατικοῦ προστατευτισμοῦ. Ὁ Λόγος ἔχει εὐνουχισθῆ σὲ διαφημιστικὴ συνθηματολογία, ἢ πληθωριστικὴ πανηγυρολογία ἢ συντεχνιακὸ ἐπιστημονικισμόν: ἔχει ἀποκοπεῖ ἀπὸ τὴν τετραπλῆ φύσιν του, ὡς θεία ὑπόστασις, ὡς ἀρχὴ τοῦ ὄντος, ὡς ζῶσα κίνησις τοῦ νοῦ, ὡς διαρθρωμένη ἔκφρασις τῆς πραγματικότητος.

«Ἐξ οἷης τιμῆς τε καὶ ὅσσου μήκεος ὄλβου ᾧδε λιπῶν Διὸς οἶκον ἀναστρέφομαι μετὰ θνητοῖς».

Καμμία ανάλυσις αρνητικής καταστάσεως χωρίς ρεαλιστική θέσι δέν έχει όμως ιδιαίτερη σημασία.

Ἡ Νεοελληνική Κοινωνία χρειάζεται αναδόμησι. Ὅταν ἡ ἐπίσημη κοινωνία τῶν θεσμῶν διαφθείρεται, ἡ κοινωνία τῶν ἀτόμων ἀναλαμβάνει τὰ δημιουργικὰ ἠνία. Ὅταν οἱ θεσμοὶ καὶ οἱ θεσμάρχες συμπεριφέρονται ἀναρχικά, ἡ κοινωνία, ἔμεῖς στὴν κοινωνία, τὰ ἄτομα, πρέπει νὰ ἀναλάβωμε ὑθεντικὰς πρωτοβουλίας - ὅσοι δέν ἀνεχόμεστε τὸν κορεσμὸ τοῦ τετριμμένου καὶ τῆς μετριότητος καὶ ὅσοι θέλομε νὰ σκεπτόμαστε εἰς βάθος καὶ ἐλεύθερα μὲ μόνο γνώμονα τὴν ἀλήθεια τοῦ ὄντος. Καὶ ἡ μόνη σωτηριώδης παρέμβασις σὲ ἔσχατους καιροὺς εἶναι ἡ πολιτιστικὴ: ποὺ μπορεῖ μόνο νὰ θεμελιώνεται στὴν παραγωγή σημαντικοῦ πνευματικοῦ ἔργου μεγέθους καὶ ὕψους.

Τέτοια πρωτοβουλία εἶναι ἡ σύστασις τῶν Σεμιναρίων Ἱστορικο-Φιλοσοφικοῦ Λόγου, τῶν ὁποίων τὸν πρῶτο κύκλο ἀρχίζομε σήμερα. Εἶναι πάνω ἀπὸ ὅλα σεμινάρια λόγου, φυτῶρια τοῦ τετραπλοῦ ἀρχετύπου ριζώματός του στὴν ἀπόλυτο (φιλοσοφική) καὶ ἀνελικτική (ἱστορική) φανέρωσί του.

Προσφέρομε τὸν θύλακα αὐτὸν πολιτισμοῦ ὡς χῶρο πνευματικῆς παραγωγῆς, καλλιέργειας τῆς σκέψεως, χῶρο λόγου καὶ ἀντιλόγου καὶ διαλόγου, κριτικῆς ἰδιαίτερα - πρὸς πλήρωσι τοῦ κενοῦ ποὺ χάσκει Ταρτάρου ὑπὸ τὴν δυσλειτουργία τῶν θεσμῶν.

Γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς προτάσεώς μας δύο προϋποθέσεις ἀπαιτοῦνται: Πρῶτον, ἡ προσφορὰ συντετελεσμένου ἔργου ἰδιαίτερας ποιότητος ἀπὸ τοὺς εἰσηγητὰς. Γιὰ αὐτὸ δεσμευόμεστε.

Δεύτερον, ἡ ἐνεργὸς παρουσία σας, ἰδιαίτερος τῶν νέων. Αὐτὴν σὰς τὴν ζητοῦμε. Καὶ σὰς καθιστοῦμε συμμετόχους τοῦ ἐγχειρήματος.

Μία τρίτη συνθήκη πρέπει νὰ προστεθῆ: ἡ ἐπικουρία τῶν Μέσων Γραπτοῦ καὶ Προφορικοῦ λόγου. Ἔχομε ζητήσῃ τὸ ἀμερόληπτο ἐνδιαφέρον των γιὰ τὴν προσπάθειά μας. Τοὺς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν θετικὴ ἀναπόκρισι.

Α.Λ. ΠΙΕΡΡΗΣ

5.11.1998